

Το Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας

Με σημαντική επιτυχία διοργανώθηκε στο University of Illinois at Urbana-Champaign (ΗΠΑ) το 30ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας, από 20 έως 24 Μαΐου 1996. Την κορυφαία, για τον κλάδο της Αρχαιομετρίας, εκδήλωση παρακολούθησαν περισσότεροι από 300 σύλλογοι από όλο τον κόσμο και ανακοινώθηκαν 200 περίπου επιστημονικές εργασίες, καταμετρημένες στις εξής ενότητες: Τεχνολογία-προέλευση αρχαιολογικών υλικών, βιο-υλικά και οργανικά υπολείμματα, γεωφυσικές και γεωχημικές μελέτες και χρονολογήσεις οργανικών και ανόργανων υλικών. Στην κύρια θεματική ενότητα με τίτλο "Biological remains and organic residues" δόθηκε έμφαση σε θέματα μελέτης παλαιόδιαιτας και αρχαίου DNA.

Στο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας, που γίνεται κάθε δύο χρόνια, δεν παρουσιάζονται μόνο νέες εργασίες αλλά καταγράφονται και οι σύγχρονες τάσεις που επικρατούν κάθε φορά στη σχετική έρευνα. Στη φετινή, λοιπόν, συνάντηση διαπιστώθηκε ότι πολλά εργαστήρια ασχολούνται με μελέτες οργανικών υπολειμμάτων ή αρχαίων βιο-υλικών, καταγράφηκε η ανάγκη ανάπτυξης μεγάλων βάσεων δεδομένων με τη χρήση των νέων ηλεκτρονικών τεχνολογιών, αλλά και επιβεβαιώθηκε η τάση διαπιστημονικής προσέγγισης μεγάλων αρχαιολογικών και παλαιοπεριβαλλοντολογικών προβλημάτων.

Η χώρα μας είχε, όπως αναμενόταν, σημαντική παρουσία στο συνέδριο με τις εξής εργασίες:

- "Review of Marble Provenance" (Y. Maniatis).
 - "The Presumption of Local Provenance and Other Delay Sins" (P. M. Day, N. J. Brodie and V. Kilikoglou).
 - "Group Therapy in Crete: A Comparison between Analyses by INAA and Petrographic Thin Section of Early Bronze Age from Knossos" (A. Tsolakidou, P. M. Day, E. Kiriati and V. Kilikoglou).
 - "Ceramic Physical Properties as Indicator of Technology" (V. Kilikoglou, G. Vekinis, Y. Maniatis and P. M. Day).
 - "Study of the Defects in the Surface of Marble caused by Environmental Exposure and Irradiation" (K. Polikreti and Y. Maniatis).
 - "Comparative Studies on Iron Archaeometallurgy from New Sites of Greece" (Y. Bassiakos and Th. Katsaros).
 - "The Palaeogeographic Reconstruction of Dyros area, S. Peloponnese, Greece" (Y. Bassiakos).
 - "New Data on Ancient Copper Metallurgy on the Aegean Island of Kythnos" (Y. Bassiakos and O. Chatzianastasiou).
 - "The Measurement of Electric Potential with a Non-Grounded Instrument and the Mapping of Resistivity of the Soil" (S. P. Papamariopoulos, M. G. Papaioanou and R. Stefanopoulos).
 - "Characterization of Pottery from Ancient Lefkanti, Greece, by Epithermal Gamma Spectroscopy with loss free Counting" (K. M. Ochsenkuhn, N. Zouridakis and N. N. Papadopoulos).
 - "The Nikopolis Project-Integration of Geophysical Prospection, Satellite Remote Sensing and GIS Technique in the Study of Epirus, Greece" (A. Sarris, J. Weymouth, B. Cullen, C. Stein and J. Wiseman).
- Στη διάρκεια των εργασιών οι συνέδριοι ξεναγήθηκαν

στις εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου Beckman και στο Εργαστήριο Έρευνας Υλικών, και είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν τον αρχαιολογικό χώρο Chaokli Mounds με ευρήματα της προ-Κολομβιανής εποχής (800-1100 μ.Χ.).

Η Διαρκής Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει τη διοργάνωση του επόμενου Διεθνούς Συμποσίου Αρχαιομετρίας στην Ουγγαρία (Βουδαπέστη) το 1998.

Trade and Production: Διεθνής συνάντηση

Στο Σουηδικό Ινστιτούτο πρόκειται να πραγματοποιηθεί για 6η συνεχή χρονιά η διεθνής συνάντηση εργασίας (workshop) με τίτλο "Trade and Production in Premonetary Greece", στο διάστημα 16-17 Νοεμβρίου 1996. Στην πολύ ενδιαφέρουσα δραστηριότητα, που έχει ήδη δημοσιευμένη παράδοση, συμμετέχουν συνήθως αρχαιολόγοι και ειδικοί από τις βετικές επιστήμες. Εφέτος θα εξετασθούν θέματα με έμφαση στην ενότητα "Acquisition and Distribution: Raw Materials and Finished Products", με οργανωτές τις κυρίες Carole Gillis, Christina Risberg και Brigitta Sjöberg. Οι ίδιες μέλητα είχαν την εκδοτική μέριμνα των Πρακτικών της τρίτης αντίστοιχης συνάντησης (1993), που κυκλοφόρησαν πρόσφατα από την έκυρη σουηδική σειρά βιβλίων SIMA (Studies in Mediterranean Archaeology and Literature). Τα Πρακτικά, δεμένα σε εγχρυστό τόμο 157 σελίδων, μικρού μεγέθους, περιέχουν 12 δημοσιεύσεις εργασίας. Πληροφορίες: Dr. C. Gillis, Dept. of Classical Studies "Arkeologen", S-412 98 Göteborg, Sweden. Fax: 0046-46-2224227.

Τα Πρακτικά του ASMOSIA III

Η μικρή περιπέτεια των Πρακτικών του Διεθνούς Συνεδρίου ASMOSIA III, που είχαν κυκλοφορήσει πέρυσι με ατέλειες στις ελληνικές υποσημειώσεις, έληξε ευτυχώς χωρίς συνέπειες και ο αναθεωρημένος τόμος κυκλοφόρησε ήδη και στην Ελλάδα. Τα Πρακτικά περιέχουν 36 δημοσιεύσεις (στην αγγλική) σχετικές με μελέτες μαρμάρων και άλλων πετρωμάτων που χρησιμοποιήθηκαν στην αρχαιότητα (χαρκτηρισμός, ταύτιση, προέλευση, τεχνολογία και αρχαία λατομεία). Το Συνέδριο ASMOSIA III είχε γίνει το 1993 στην Αθήνα με οργανωτές το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Κέντρου "Δημόκριτος" και το Ε. Μ. Πολυτεχνείο. Ο τόμος των Πρακτικών έχει εκτυπωθεί από τον οίκο Archetype Press, London, με εκδόσεις τους Γ. Μανιάτη, N. Herz και Γ. Μπασιάκη. Πληροφορίες παραγγελίας: Κεντρικά βιβλιοπωλεία Αθηνών - Θεσσαλονίκης ή Oxford Books, Park End Place, Oxford, OX1 1HN, England, fax + (865) 794449.

Νέο περιοδικό για την Αρχαιομεταλλουργία

Με τον εγγλτικό τίτλο METALLA κυκλοφορεί από πέρυσι ένα νέο ειδικό για τον κλάδο της Αρχαιομεταλλουργίας περιοδικό του Γερμανικού Μεταλλευτικού

Μουσείου του Bochum (Γερμανία). Στο περιοδικό παρουσιάζονται πρωτότυπες δημοσιεύσεις σχετικά με τα αρχαία μεταλλεία, την εξέλιξη και τις τεχνικές της μεταλλουργίας, τις μελέτες διάβρωσης και αποκατάστασης των αρχαίων μετάλλων και τη μεταλλοτεχνία. Τα άρθρα που δημοσιεύονται στο περιοδικό είναι γραμμένα, προς το παρόν, μόνο στη γερμανική και εκδίδονται δύο τεύχη το χρόνο. Εκδότες είναι οι R. Slotta και Th. Rehren και η συνδρομή είναι 40 γερμ. μάρκα το χρόνο. Το υψηλό επιστημονικό επίπεδο και η άψογη εκτύπωση προσιώνονται και με μια ανάλογη συνέχεια για το νέο περιοδικό. Πληροφορίες-παραγγελίες: Deutsches Bergbau-Museum, Am Bergbau-Museum 28, D-44787 Bochum, Deutschland, fax: 0049-234-5877111.

Το 3ο Συμπόσιο Αρχαιομετρίας Ε.Α.Ε.

Εντυπωσιακή ανταπόκριση μεταξύ Ελλήνων και ξένων επιστημόνων βρήκε η πρώτη εγκύκλιος-πρόσκληση για το 3ο Συμπόσιο Αρχαιομετρίας της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας (ΕΑΕ), που θα γίνει στην Αθήνα από 4 μέχρι 9 Νοεμβρίου 1996. Οι προεγγραφές ξεπέρασαν τις 160 και έχουν κατατεθεί περισσότεροι από 80 προκαταρκτικοί τίτλοι πρωτότυπων εργασιών για παρουσίαση στο Συμπόσιο, στην ελληνική ή την αγγλική. Στο Συμπόσιο θα δοθεί έμφαση σε εργασίες που αφορούν τη μελέτη κυρίως ελληνικών αρχαιολογικού υλικού. Η Οργανωτική Επιτροπή έχει ήδη ολοκληρώσει την αξιολόγηση και ταξινόμηση των περιληψών που υποβλήθηκαν και κυκλοφόρησε η δεύτερη εγκύκλιος, που πληροφορεί τους συνδεδεμένους τα εξής: α) Θα παρουσιασθούν εργασίες σχετικές με όλα τα επιμέρους αντικείμενα της Αρχαιομετρίας. β) Η κύρια θεματική ενότητα του Συμποσίου θα έχει τίτλο "Τεχνολογία και διακρίση λίθινων αντικειμένων και μετάλλων κατά την Προϊστορική Εποχή στο χώρο της ανατ. Μεσογείου". γ) Στη συνεδρία για τη μελέτη των αρχαίων μετάλλων θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση λόγω του μεγάλου αριθμού των σχετικών εργασιών που υποβλήθηκαν. δ) Θα πραγματοποιηθεί μετασυνεδρίαση επίσκεψη και ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών (10/11/96).

Το κόστος πλήρους εγγραφής στο Συνέδριο καθορίστηκε στις 10.000 δρχ. (US \$ 40) και θα ισχύουν ειδικές τιμές για φοιτητές και συνοδευόμενα πρόσωπα. Στο μεταξύ κυκλοφορούν από την αρχή του έτους τα Πρακτικά του 2ου Συμποσίου Αρχαιομετρίας της Ε.Α.Ε. (που έγινε το 1993 στη Θεσσαλονίκη), με 450 σελίδες και 32 δημοσιεύσεις στην ελληνική και την αγγλική, και οι συγγραφείς παραλαμβάνουν τα ανάτυπα των εργασιών τους. Πληροφορίες για το Συμπόσιο και νέες εγγραφές: Κα Ε. Αλούπη, τηλ. 01-7523029, fax. 01-7523030.

Διαλέξεις και Σεμινάρια για τα αρχαία μέταλλα

- Στην Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών ο Dr. S. Shalev (Univ. of Haifa, Israel) παρουσίασε διάλεξη με θέμα: "The beginning of Metallurgy in Israel: An Archaeological enigma and a scientific challenge", στις 9/4/96. Την επόμενη ημέρα, 10/4/96, ο ίδιος ήταν κύριος ομιλητής σε συνάντηση εργασίας (workshop) που έγινε στο εργαστήριο Wiener της Αμερικανικής Σχολής με θέμα "Implications of quantitative analysis and metallography on reconstructing the craft and understanding the role of metal artifacts in socioeconomic reconstructions of the past".

- Στο εργαστήριο Fitch της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής ο Dr. P. T. Graddock (Dept. of Scientific Research, The British Museum) παρουσίασε διάλεξη με θέμα: Hsmn Km and Korinthian bronze: The black bronzes of the ancients", στις 29/4/96.

Την επόμενη ημέρα (30/4) ο ίδιος ήταν κύριος ομιλητής σε σεμινάριο που έγινε επίσης στο Εργαστήριο Fitch με θέμα: "Inception of metallurgy in Europe and the spread of alloy use".

- Ο καθηγητής Η. de Lumley, Διευτής Εθν. Μουσείου Φυσικής Ιστορίας (Γαλλία), παρουσίασε στις 6/5/96 διάλεξη με θέμα "Paléolithique inférieur et moyen en Grèce à la lumière des nouvelles données apportées par les fouilles de Kalamakia (Aeolis-Peloponnese)", στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, με την συνεπιμέλεια του Δρα Α. Ντόρα.

- Στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης ο Δρ. Ε. Κακαβγιάννης παρουσίασε διάλεξη με θέμα: "Η οργάνωση της εκμετάλλευσης των μεταλλείων του Λαυρίου από την Αθηναϊκή Δημοκρατία".

- Στο Univ. of Cincinnati, Dept. of Classics (USA), ο Δρ. Γ. Μπασιόκος (Εργ. Αρχαιομετρίας ΕΚΕΦΕ "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ") παρουσίασε διάλεξη με θέμα "Iron metallurgy during the 4th Century B.C. in Neapolis, Lakonia".

Δημοσιεύσεις

- "Carpathian obsidian in Macedonia, Greece", V. Kilkoglu, Y. Bassakis, P. P. Grimanis, K. Souvatzis, A. Pilali-Papasteriou and A. Papanthimou-Papaefthimiou (1996) *J. of Archaeol. Science* 23, 343-349.

- "The application and the limits of the identification of the conditions by artificial weathering of stones", Th. Skoulikidis (1995), *ICCROM, Rome*, 461-473.

- "The detection of monument tombs buried in tumuli by seismic refraction", G. N. Tsokas, C. B. Papazachos, A. Vafidis, M. Z. Loucouyannis, G. Vargemzis and K. Tzimeas (1995), *Geophysics* 60/6, 1735-1742.

- "The building and industrial remains at Agrileza, Laurion (fourth century B.C.), and their contribution to the workings at the site", E. Photos-Jones and J. Ellis Jones (1994), *The Annual of the British School at Athens*, 89, 307-358 (Plates 45-48).

- "An investigation of the effectiveness of inverse filtering in the geophysical search of archaeological sites", G. N. Tsokas (1993). In: A. Vogel and G. N. Tsokas (Eds) *Geophysical Exploration of Archaeological Sites*. Vieweg, Braunschweig, 73-86.

- "Time domain T.E.M. in the search for buried antiquities: a field experiment", P. Karnis and G. N. Tsokas (1993), *Vieweg (ως άνω)* 123-138.

- "The geophysical signature of an ancient avenue", S.P. Papamanopoulos, A. Sarris and N. Pavlopoulos (1993), *Vieweg (ως άνω)* 139-148.

- "Advanced geophysical processing of field data and practical results", S. P. Papamanopoulos, G. N. Tsokas, M. Lakaki and T. Savopoulou (1993) (ως άνω) 149-160.

- "Analysis of ground probing radar data, including polarization effects, when used in condition assessment of ancient monuments", J. M. Tealby, J. Oxley, T. Campbell, A. Giannopoulos and J. Dittmer (1993), *Vieweg (ως άνω)* 235-248.